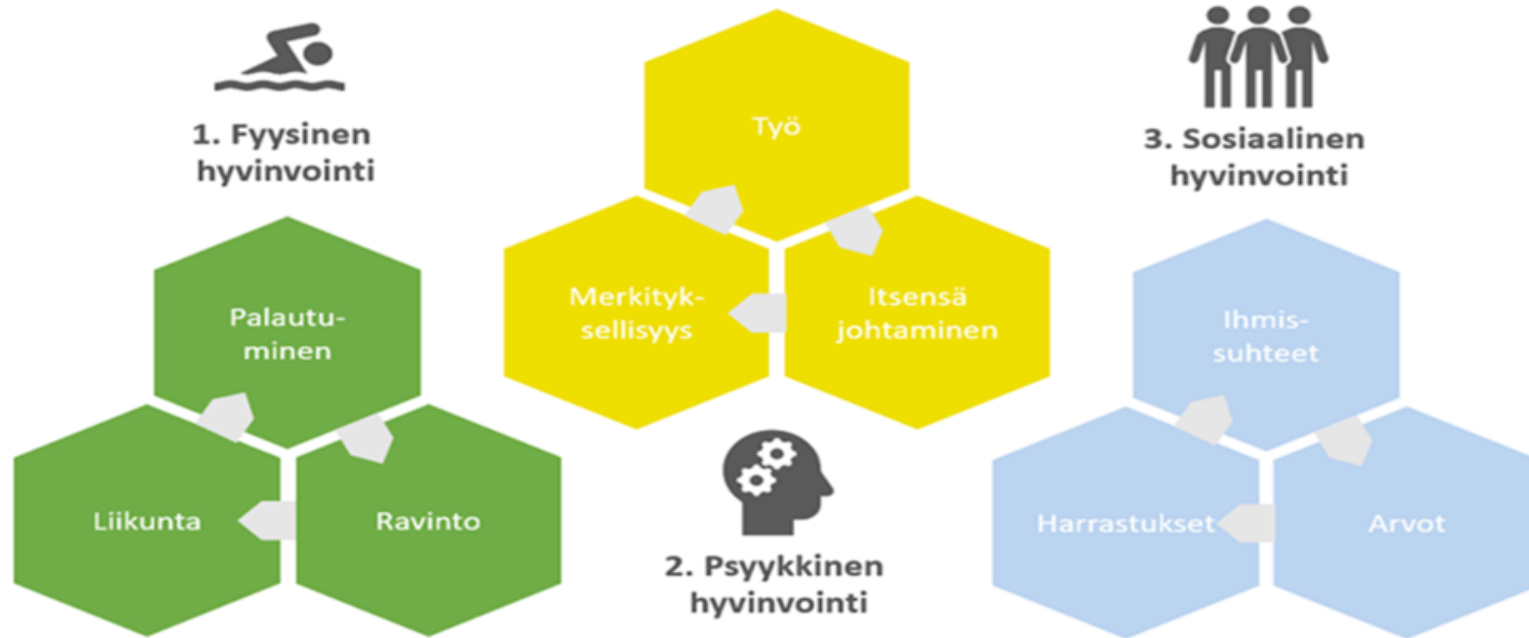

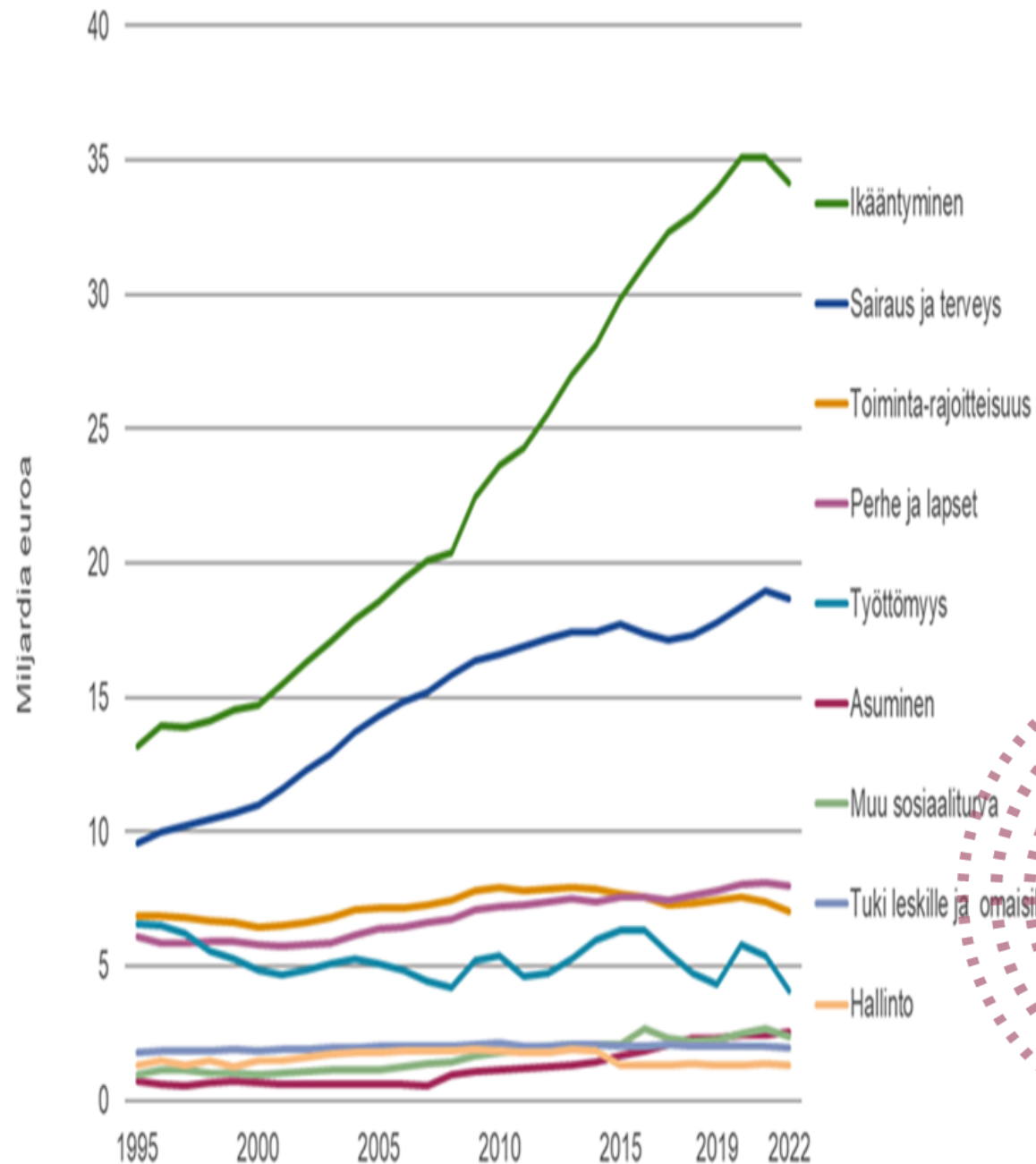
2. Hyvinvoinnin tarve laajenee ja muuttuu - mikä on hyvinvointialueiden tehtävä ?

Hyvinvoinnin osa-alueet

Sosiaaliturvan menot pääryhmittäin vuosina 1995– 2022 vuoden 2022 hinnoin

Tilasto THL/2024

Hyvinvointialueet ja hyvinvointi

- Hyvinvointialueet joutuivat aloittamaan työnsä rakenteista ja kireästä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmasta
- Pitkäaikaiset ja vaikuttavat sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut eivät ole etusijalla palvelusisältöjen kehittämisessä
- Muutokset kohdistuvat eniten ikäihmisiin, vammaisiin, perheisiin sekä mielenterveys- ja päihdeasiakkaisiin
- Henkilöstöpula heikentää kestävästä tulevaisuuden suunnittelua

Vanhuspalvelut Suomessa nyt:

- **Mitä vanhuspalvelu on = välttämätöntä hoitoa ja huolenpitoa.**
- **Se vapauttaa työikäiset hoitamasta vanhempiaan = työvoimakysymys.**
- **Se maksaa julkista rahaa Suomessa kuitenkin vähemmän kuin Pohjoismaissa - Suomi 1,6 % bkt, Ruotsi 2,4 % bkt ja Norja 2,6 % bkt.**
- **Suomessa on lisäksi iso omaishoidon alue, työssä olevista 700 000 hoitaa jossain määrin läheistään, yli 1/2 hoitajista on puolisoita. Omaishoidontuen palkkiota saa alle 50 000 hoitajaa.**

Vanhuspalvelut Suomessa nyt:

- **Kotihoidossa ja omaishoidossa paljon (80 %) muistamattomia ja 24 h /vrk hoidon ja huolenpidon tarpeessa olevia.**
- **Omaishoidon tulevaisuus on epämääräinen, harkinnanvaraisuus on laissa.**
- **Kotihoidon asiakkaiden määrä on vähentynyt 2020 luvulla, kun hoidon tarve ja intensiteetti on kasvanut.**
- **Yhteisöllinen asuminen on halpa (paitsi asukkaalle), uusi hoitomuoto hyvinvointialueille. Se ei korvaa edes intensiivistä kotihoitoa saatikka ympärivuorokautista hoitoa.**

Hyvinvointialueiden säästövalinnat

Vähennetään ympärivuorokautista hoitoa ja korvataan sitä yhteisöllisellä asumisella

Lisätään digitalisaatiota henkilökohtaisen palvelun sijaan

Vähennetään kiinteistöjä ja päivystystä, keskitetään erikoissairaanhoidon

Lisätään mobiilipalveluja palvelupisteiden sijaan

Huomion kiinnittäminen

- Perusterveydenhuollon vahvistamiseen unohtuu
 - Eniten ja jatkuvasti palveluja tarvitsevien intensiivinen ja integroitu palvelu unohtuu
 - Pitkäkestoinen ennakoiva ote puuttuu
 - Integraatio sosiaalipalvelujen ja sosiaaliturvan välillä on vähäistä
-

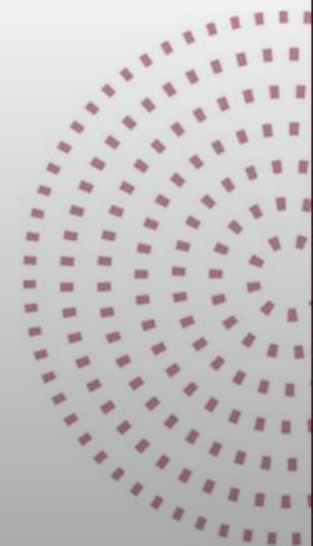

AFTER WORKING IN VARIOUS INTERNATIONAL FORUMS FOR SIX DECADES, I HAVE BECOME MORE AND MORE CONVINCED THAT THE FATE OF OUR SOCIETY LIES IN EQUITY.

MARTTI AHTISAARI

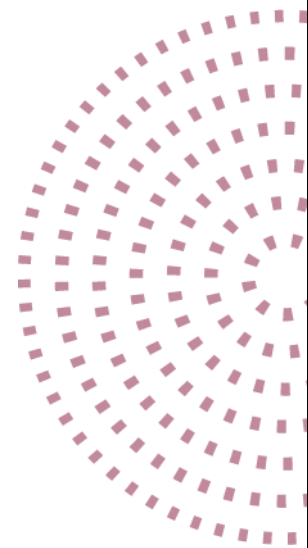
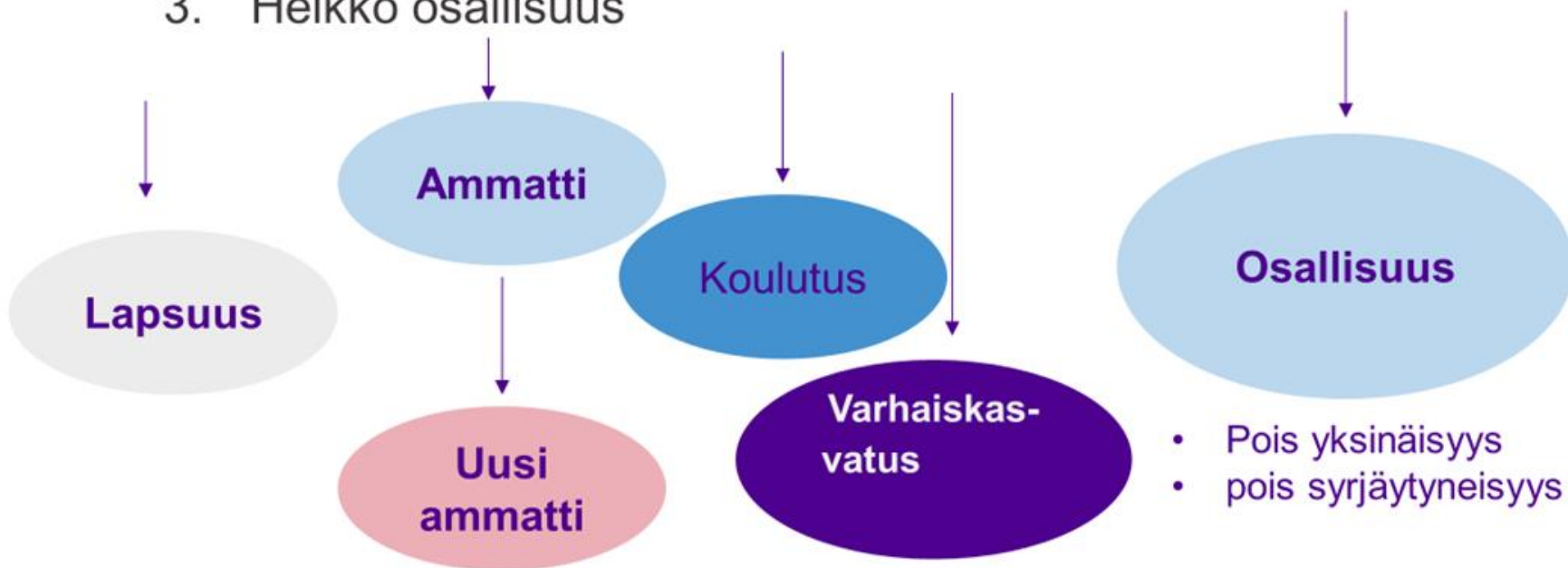
3. Eriarvoisuuden poistaminen on entistä tärkeämpää

Eriarvoisuus

1. Heikko koulutus
2. Vähäinen työkokemus
3. Heikko osallisuus

4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on aina taka-alalla

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tukee eriarvoisuuden vähentämistä

Se vähentää merkittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia

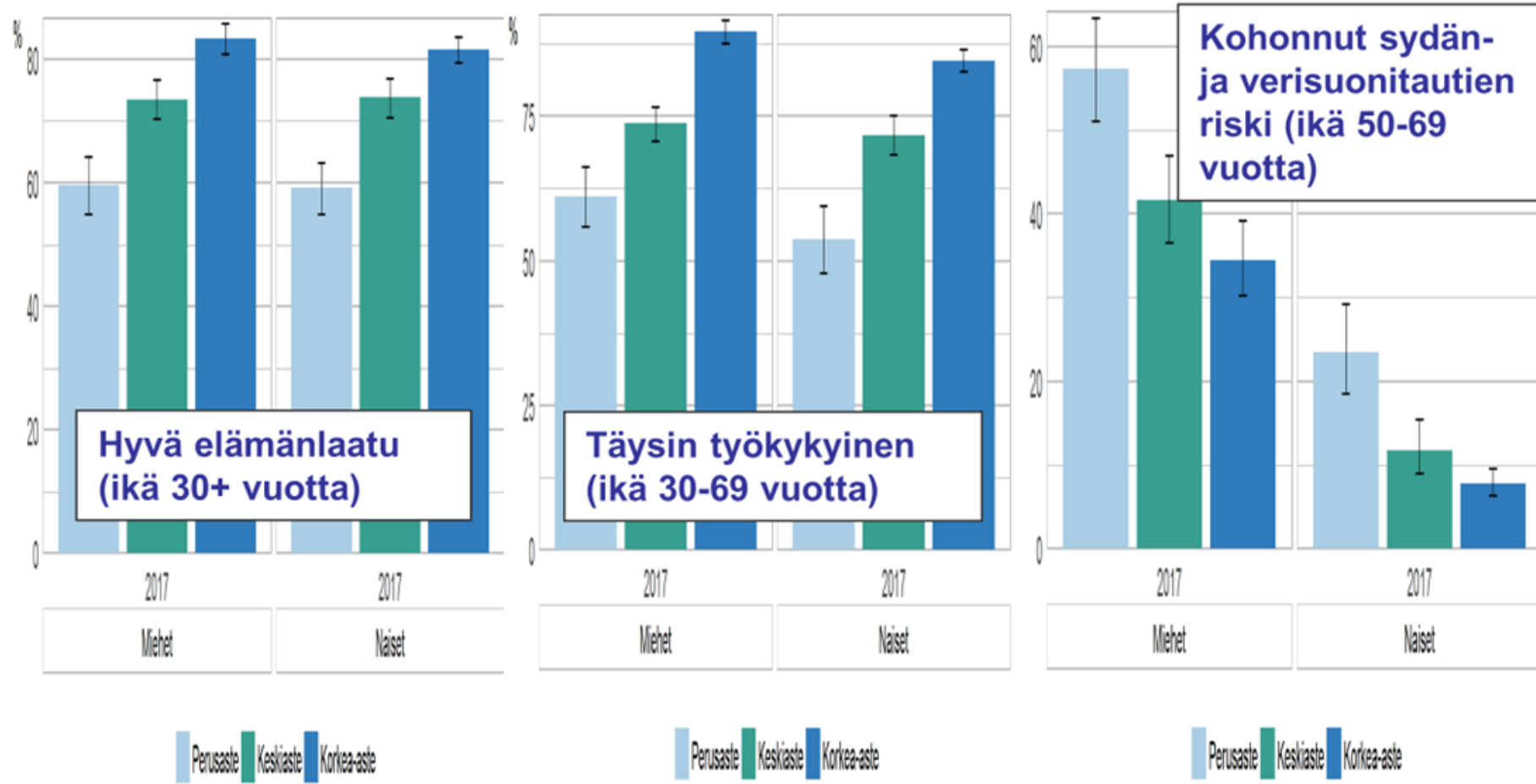

Se lisää yleistä hyvinvointia, työllisyys paranee ja osaaminen vahvistuu

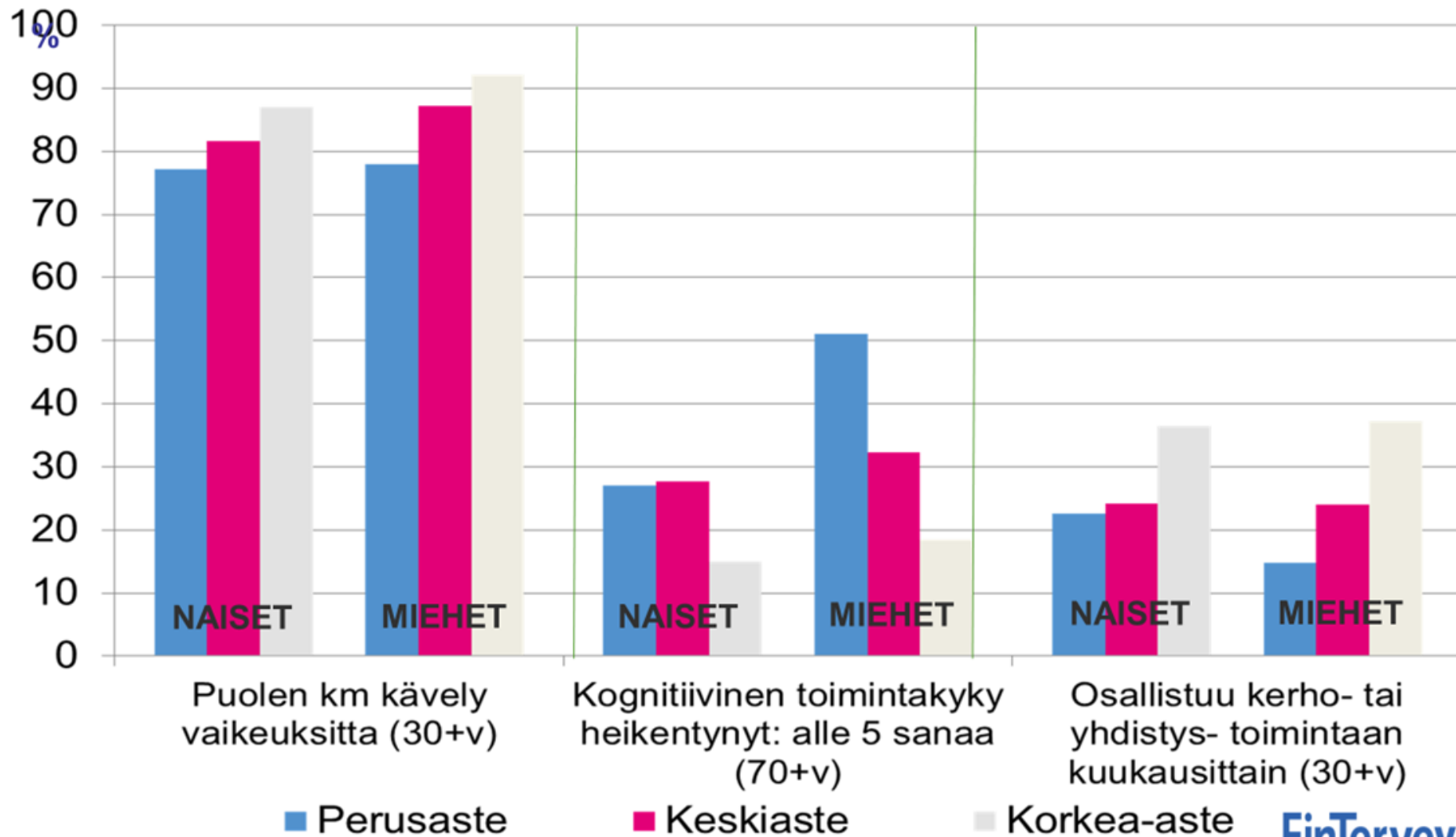

Se lisää ihmisten omaa hyvinvoinnin tuntemusta ja osallisuutta

Elämänlaatu, työkyky ja kohonnut sydän- ja verisuonitautien riski koulutusryhmittäin vuonna 2017

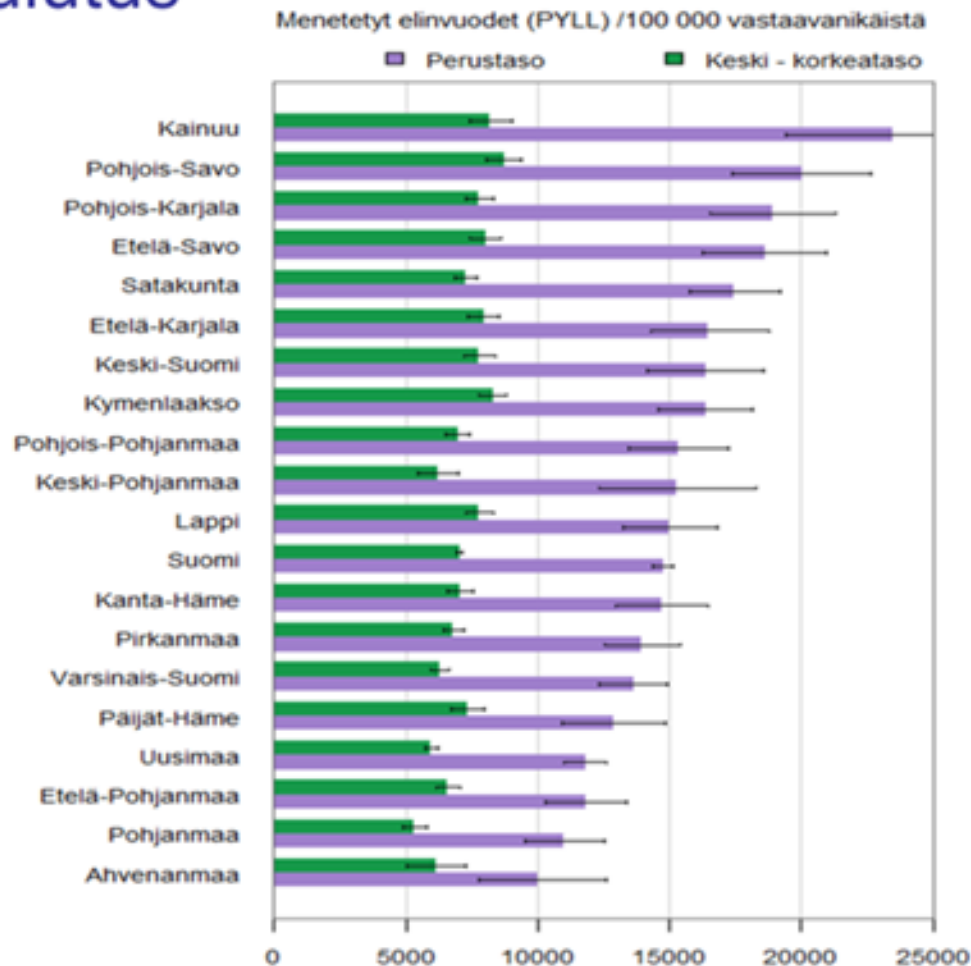

Vähiten koulutetuilla on keskimäärin heikompi toimintakyky, 2017

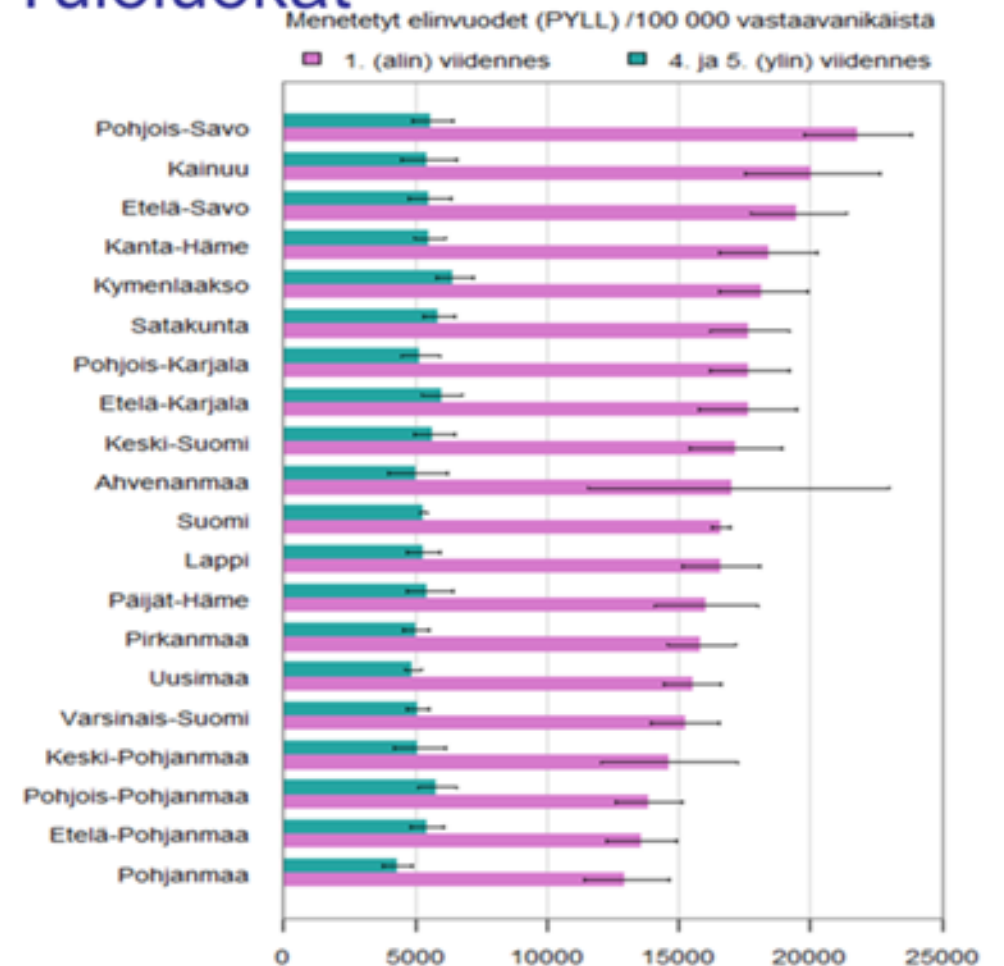

Menetetyt elinvuodet (PYLL) /100 000* 2012-14 maakunnittain koulutus- ja tuloryhmittäin

Koulutus

Tuloluokat

*) Potential years of life lost, ikävälillä 25-80 v. /100 000 vastaavanikäistä

Lähde: www.terveystemme.fi/kuolleisuusero/

ikäväli 25 - 80 v. (EKS:n julkaisu 2012-2014, Tilastokeskus)

Erojen kaventaminen ja talous THL 2023/4

terveyserot ja niiden kaventaminen

- **+ 80 000 työvuotta välittömästi lisää, kun sairauksien esiintyminen ja kuolleisuus olisi kaikissa ryhmissä samalla tasolla**
- **- 2 miljardia säästöä terveydenhuollon menoihin, jos sosioekonomiset erot tasoittuisivat**
- **- 20 000 työkyvyttöntä ja -1,3 miljoonaa sairausrahapäivää**

5. Sosiaaliturvan uudistaminen

- Sosiaaliturvan uudistamiskomitean työ hidastuu jokaisen uuden hallituksen myötä. Edellisen kauden **johtopäätökset** joutuvat seuraavan kauden tarkasteluun.

Yleisosa

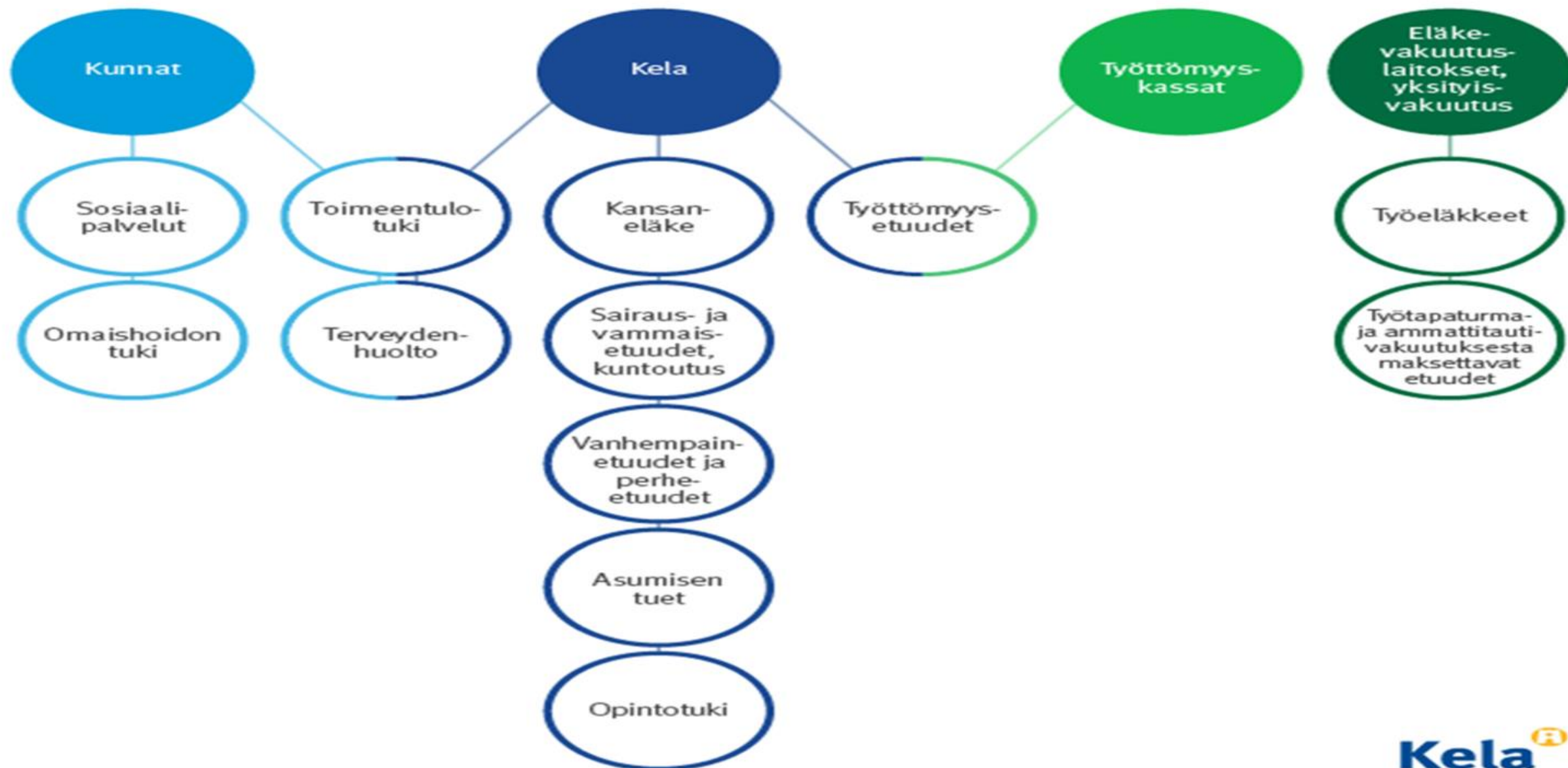
Asuminen

Toimeentulotuki

Suomen sosiaaliturva

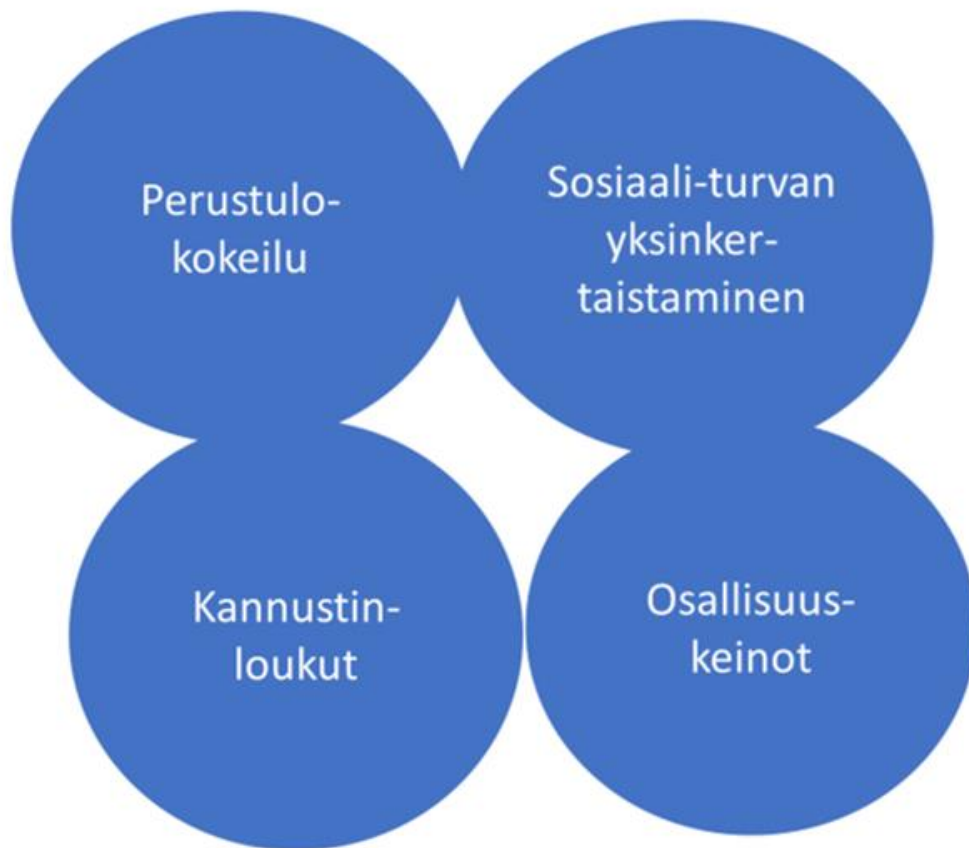
○ ○ Asumiseen perustuva sosiaaliturva

○ ○ Työntekoon perustuva sosiaaliturva

Lainsäädännön uusiminen

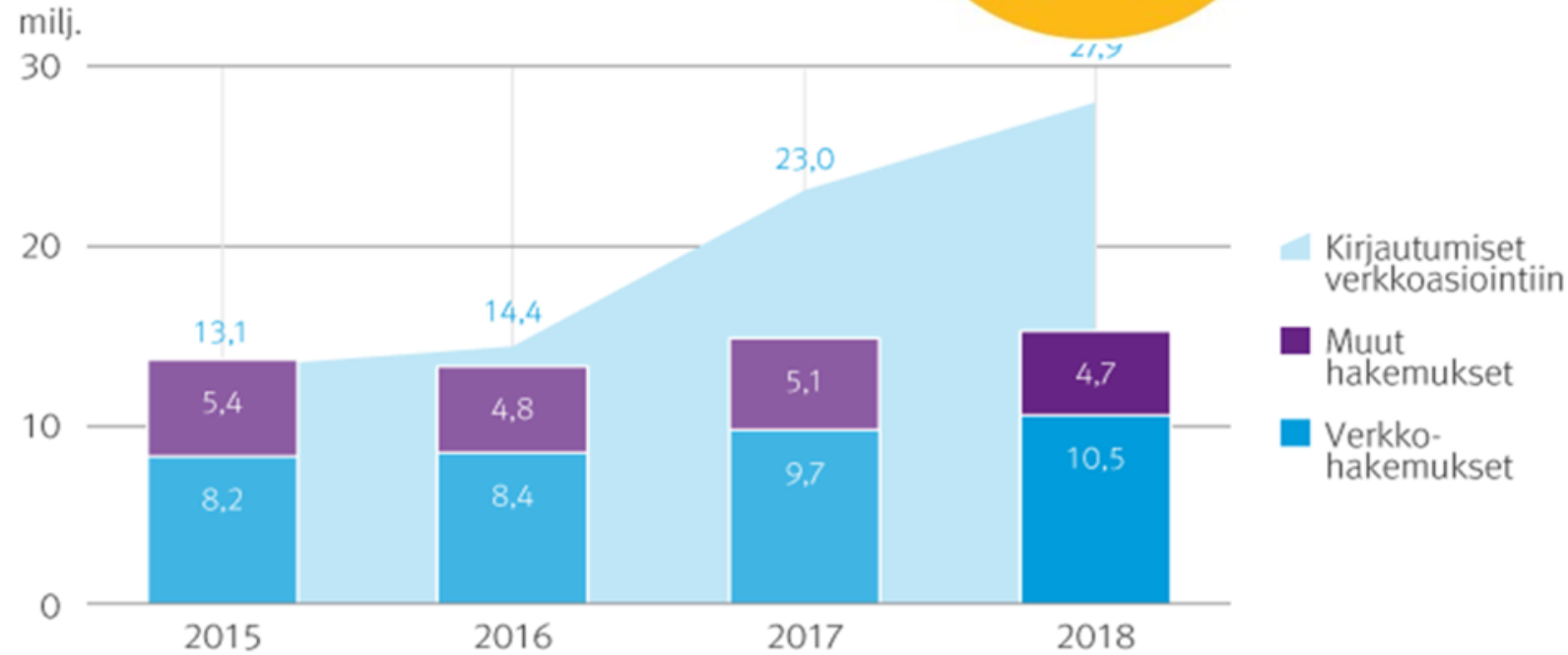

Verkossa asiointi Kelassa

Kela[®]

Hakemusten ja verkkoasiointien määrä

Kela.fi-sivuston käynnit

44 milj.

53%
Mobiililaitteilla

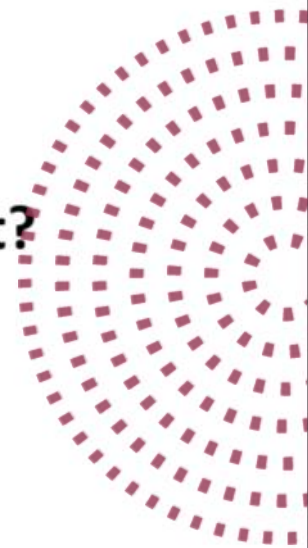
47%
Tietokoneilla

Verkkohakemusten osuus kaikista hakemuksista

Pohdittavaksi sosiaaliturvasta

- **Miten vähentäisit sosiaaliturvalla eriarvoisuutta?**
 - **Onko perustulo keino eriarvoisuuden vähentämiseen?**
 - **Miten vähentäisit sosiaalietuuksiin liittyvää byrokratiaa?**
 - **Mistä sosiaaliturvan uudistuksessa itse lähtisit liikkeelle?**
 - **Onko kestävä sosiaaliturva mahdollinen? Mitä tavoitteita siihen liittäisit?**
 - **Digitalisaatio ja yhdenvertaisuus?**
 - **Vai harkinta ja yksilöllisyys?**
-

6. Kansalaisjärjestöjen kasvava merkitys ihmisten hyvinvoinnille

Ruoka-avussa eli perustarpeiden hoitamisessa

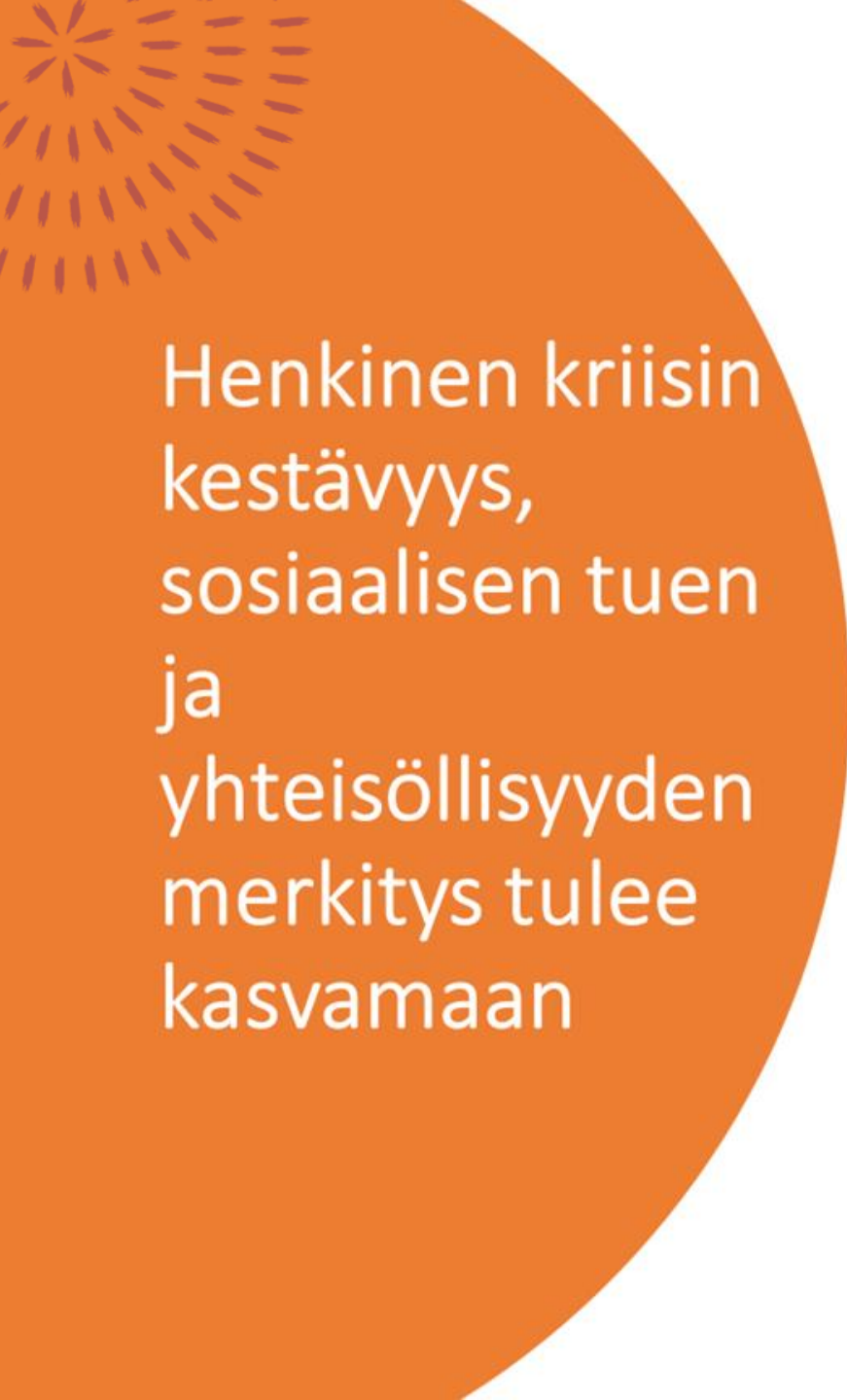
Ystäväpalvelussa ja yksinäisyyden torjunnassa

Osallisuudessa eli sosiaalisen elämän lisäämisessä

Vaikuttamisessa eli tuntemuksessa olla osa yhteiskuntaa

Viranomaistoiminnan tukena; korona, maahanmuutto, kotouttaminen

Henkisen kriisinkestävyyden lisäämisessä

Henkinen kriisin
kestävyys,
sosiaalisen tuen
ja
yhteisöllisyyden
merkitys tulee
kasvamaan

- Kun **ihminen kestää, hän auttaa muita kestämaan**. Auttaja autettaville, vanhempi lapselle, perhe naapurille, ryhmät yhteisölle.
 - **Yhteisöjen vahvistaminen** tarkoittaa laajempaa kriisin kestävyttä kuin kansalaisten yksilöllinen kestävyys. Yhteisöllisyyden tukimuotoja tulisi järjestöjen entisestään vahventaa.
 - **Sosiaalinen tuki** alkaa nousta palvelujen ja konkreettisen auttamistyön rinnalle. Sitä tarvitaan erityisesti kriisin kohtaamisessa ja toipumisessa.
 - Ihmiset kaipaavat **arkielän tietoa**. Informaatiovaikuttaminen estää kielteisen asenneilmapiirin syntymistä ja ihmisten omaa kyvykkyyttä kriiseissä.
-

Mark Twainin sanoin:

**"Minulla on ollut useita huolia
elämässäni, joista kuitenkin vain harvat
toteutuivat"**

**Kiitoksia teille osallistumisesta
luennolleni.**

